

מיזכר לראש השב"כ

השיר קורא "הוי גרמניה, מולדת קדושה", ומסתיים במי לים: כגון נצח או נמות, / מוות מתוק של בניחורין. האם בעליהבית היה קובע את הפסוק על קיר, אילו ידע את מקורו?

מתחת לאפר

בעיקבות השריפה בהריהכרמל הציג אריה דרעי, שר הפנים, להקים חיליכבאים ארצי. דרוש שר צעיר כדי להציע הצעה כזאת. שרהמכיב עימו מחשבה רעננה. דרעי לא יכול היה לדעת שהצעתי בשעתו הצעה זו עצמה. זה היה כשהוא היה בן 8, עוד לפני הגיעו ארצה. השמעתי את ההצעה בכנסת אחרי אחת השריפות הגדולות — שכחתי איזו. שוב התעורר הוויכוח הישן והניצחי — מי אשם, מה קרה, מדוע לא הגיעו הכוחות. מדוע התפשטה השריפה כפי שהתפשטה? חקרתי את הנושא כדי להגיש הצעה לסדרהיום בכנסת. נתקלתי מידי בכעיה מתסכלת: הארץ היתה מלאה ברשויות מקומיות. לכל רשות היתה תחנתכבאים. כל תחנה רכשה ציוד, העסיקה עובדים, החזיקה בכוחות. אחרכך הקימו איגוריערים לנושאים שונים, ופה ושם נעשה ניסיון כלשהו לייצל את הרברים.

אבל כל זה מגותך. הארץ כולה היא יחידה קטנה מבחינת הכבאות, קצת יותר גדולה מניוירוק או מלונדון. יש בארץ מיטרה אחת. יש שב"כ אחד. מדוע שלא יקום בה שרותי כבאות אחד, תחת מפקדה אחת, אשר ייעל את כל השרותים ויוכל להעביר אוטומטית אנשים וציוד ממקום למקום, כנדרש?

זה נראה לי כמו ביצתקולומבוס. השמעתי את ההצעה. קרה לה מה שקרה לעשרות הצעות אחרות של סיעתי, שעסקו בשיפור איכותהחיים ואיגוריעמינהל: הן נתקלו בקיר של ברזל. איאפשר היה להזין את הביורוקרטיה. יותר מדי אנשים מתפרנסים מן הברזק.

והנה עולה אותה ההצעה עצמה כעבור עשרים וכמה שנים. וגם עכשיו, חוששני, היא תיקבר מתחת לאפר, עד לשריפה הגדולה הבאה. אלא אם כן יזו לשר דרעי הכוח וההתמדה לכפות את רצונו על תריסר מיפלגות ומאה ראשי עיריות ומועצות.

"כן תאמר למבוגר"

אבשלום קור דיבר באחת התוכניות האחרונות שלו בטל-וויזיה על המילה הבעייתית "זקן". אנחנו שרים על "הזקן מנהריים", הוא פינחס רוטנברג, אנארכיסט רוסי שהפך ציוני, ושהקים את מייפעליהחשמל הראשון בנהריים. (אגב, אותו רוטנברג חסא בנעוריו ותלה משתף של השב"כ הקוסי. לא נעים.) אנחנו נקראנו בכחירות של 1959 או 1961, להגיד כן לזקן. אחד הרבנים היותר סמפאטיים בשעתו היה "הילל הזקן", להבדיל משמאי אבשמי (לא הח"כ). בימינו נמחקה המילה "זקן" מן המילון. לא יפה להגיד על מישהו שהוא "זקן". איאפשר גם להגיד על מישהו שהוא "קשיש", חלילה.

אותי מעניין שלא מצאו גם מילת-סלנג מן הערבית או האנגלית. או אומרים, מבוגר. ומכאן: "המבוגר מנהריים", "הילל המבוגר". וכן תאמר למבוגר!

תמונה מרנינה

ראיתי בעיתון אירופי תמונה שהפיתה כי תיקוה גדולה. בתצלום נראים רכבים של הבנדסור, צבא גרמניה המעי רבית, הנעים על כביש צרפתי לקראת תימרון משותף של צבאות גרמניה וצרפת. הצלם הנציח את הטור בשעה שעבר על פני שלט, ובו שש האותיות הצרפתיות "ורדן". אם יש שם המזכיר את כל אימי מילחמתהדורות בין צרפת וגרמניה, הרי זה ורדן. נעדרה של הקרב הנורא והארוך ביותר של מילחמתהעולם הראשונה. הוא נמשך יותר משנה, ונהרגו שם מאות אלפים משני הצדדים. גם אבי גיסי נהרג שם, עוד לפני לידת בני.

ורדן היתה במשך מאות בשנים שטחמריבה. בוורדן נחתם ההסכם לחלוקת הממלכה של קארל הגדול. עד 1552 היתה שייכת לרייך הגרמני. מאז זוהי עיר צרפתית. והנה עורכים שם חיילים גרמניים וצרפתיים — שאבו תיהם הרגו זה את זה כסיסונות עוד לפני 45 שנים — תימרונים משותפים נגד אויבי משותף, שגם הוא חדל בימים אלה מלהיות אויב.

אם זה יכול לקרות — מדוע שלא יערכו חיילים ישראליים, פלסטיניים וירדניים בעוד כמה שנים תימרונים משותפים — ליד כראמה, למשל?

אורי אבנרי

יומן אישי

שמבצע אותה מבצע עבירה חמורה. על טענתם של קלגסים שהם "רק מילאו פקודה" כבר נאמר מה שנאמר בנידונברג. אז הנה הבעיה, מר חריש:

יש בליבי הרבה מה לומר על פסקיהדין האלה. אולם כל מילה שאומר תהווה בעליל זילות ביתהמישפט. אז מה לעשות, מר חריש? לכתוב ולעבור עבירה פלילית? להחריש?

האל שיצר ברזל

הלכתי בשדרות רוטשילד בתל-אביב, ונתקלתי בשלט-מתכת הקבוע ליד הכניסה לבית מס' 12. יש בו סמל אצל, והפסוק: "האל שיצר ברזל לא רצה בעבדים".

הייתי בחברת איש ימני, ושאלתי אותו אם הוא יודע את מקור הפסוק. הוא אמר, כלי היסוס, "זה מ'זבוטנינסקי". העמדת את האיש על טעותו. זאב 'זבוטנינסקי אמנם הזכיר בסיפורו ש'טשון את הברזל כסמל לכוח. בצוואתו מצווה שימי שון לבני-עמי שלושה: מלך, ברזל וצחוק. כמובן מסויים, זוהי צוואתו המילחמית של 'זבוטנינסקי עצמו.

אולם את הפסוק הוא לא חיבר 'זבוטנינסקי. הוא לקוח משירחייילים גרמני. הגרמנים שרו אותו לפחות בארבע מילחמות.

הוא נקרא "שיר המולדת", והוא נכתב בשנת 1812, כאשר הנוער הגרמני התגייס בהתלהבות למלחמה בנפוליון. זוהי המלחמה שהגרמנים קוראים לה, עד היום, "מלחמת השחרור".

השיר נכתב בידי ארנסט מוריץ ארנט, משרור גרמני לאור מני ודמוקראטי. בימים ההם שני המושגים האלה חפפו זה את זה במידה רבה, מכיוון שהדמוקראטים הגרמניים רצו בגרמניה מאוחדת, בעוד שאנשיהריאקציה תמכו בעשרות המלכים והנסיכים, שחילקו ביניהם את הארץ. על אותו רקע חובר גם השיר שהפך לימים הימנונהרייך, "רויטשילנד איכר אלס". שירו של ארנט פותח במילים "האל, שיצר ברזל, / לא רצה בעבדים, / לכן נתן בירמינו של הגבר / סיף, חרב ותנית, / לכן נתן לו את אומקהלב / את זעם הדיבור החופשי, / כדי שיעמוד כמאבק / עד רם, עד מוות".

השלט בשד' רוטשילד 12

אל: ראש השב"כ.

מאת: לישיבת ראשהממשלה.

הנרון: מישלחת פלסטינית.

(1) ראשהממשלה החליט להיכנס למשאומתן עם מישי-לחת של עשרה פלסטינים אותנטיים, תושבי יש"ע (להלן: פאת"ים), שאינם חברים או אזהרים של אירגוןהמרצחים אש"ף.

(2) מן הר"ח האחרון שלך למר ראשהממשלה שכמעט כל תושבי יש"ע הם אזהרי אש"ף, או גרוע מזה.

(3) כמרצן למר ראשהממשלה מהר"ח האחרון שלך שאנשי אש"ף רוצחים פלסטינים אותנטיים ושחרירשלום, המסייעים לשליטנותישראל לשמור על החוק והסדר עליידי מסירת ידיעות לשב"כ. מכאן שמודיעיהשב"כ הם הם הפלסטינים האותנטיים שאיתם יש לנהל את המשאומתן.

(4) הנך מתבקש על-כן להכין באופן דחוף רשימה של 10 פלסטינים אותנטיים מביין מודיעי השב"כ, לצורך הרכבת המישלחת.

(5) אתה תראג ליידיע את הנ"ל שאם לא יקבלו את התנאים של ממשלתישראל לשלום המיחל, הם יגורשו מן הארץ, ועליידי כך יאבדו אוטומטית את המעמד של פלסטיני אותנטי תושב יש"ע, הכשר למשאומתן.

(6) מכיוון שכל פאת"י כנ"ל עלול להירצח עליידי המחב"ל, עלי ללהכין מראש רשימה של 20 פאת"ים ררוויים.

(7) לביצוע מיידי.

להחריש, מר חריש?

למר יוסף חריש, שלום רב.

אני יודע שאתה משמש כיועץ המישפטי לממשלה, ולא לסתם אזרחים. ככל זאת אני פונה אליך ומבקש ממך עצה מישפטית.

יש לי בעיה. אתה החלטת לתבוע לדין פלילי את ידידי עמוס קינן, בעוון זילות ביתהמישפט. קינן תקב בחריפות את השופט יצחק כנאי, על שהי

פלה לכאורה בין רם לרם, ואת השופט אורי שטרומן על ש"פסק מה שפסק בעניין נהג משאט שהרג נדע ערבי.

אני אזרח שומריחוק, וחלי עלי ללעבור בעיריה, קל וחומר עבירה של זילות ביתהמישפט.

אבל איך אפשר להימנע מזה?

איך אפשר להימנע, למשל, מזילות ביתהמישפט כשכות"בים על פסקדינו של השופט יצחק שבתאי בעניין הילדה בת ה-14, אינתיסאר אל-עטרי?

העובדות ידועות לך. המיטרה היה, אולי, הקש האחרון ששבר את גב הגמל, והוביל כעבור חודש בדיוק להתפרצות האינתיפאדה.

מפסקהדין אני למד שמורההמתנחלים שימעון יפרח נר"גם כאבנים עליידי תלמידות בחאניונים. אחרי שעבר את איזורהסכנה עשה סיבוב-פרסה וחזר לכיוון התלמידות כדי לפורן ולהניסן. יפרח ונהג הרכב הוציאו אקרחים וירו באוויר. "איתרע מזלו של הנאשם שכאשר הרכב נעצר ליד השער המוביל אל תוך חצר ביתהספר הוסטה היד שאחזה באקרח וכדור שנורה מאקרחו פגע במנוחה וגרם למוות... הנאשם לא חפץ ולא התכוון לפגוע במנוחה או לגרום לתוצאה קטלנית. הנאשם נקלע, שלא באשמתו, לאיזור של התפרעות רבתי לראשונה בחייו, היה אפוף פחד וחרדה ופעל מתוך מצוקה נפשית קשה, מבלי שיכול היה באותו רגע לשקול נכונה את תוצאות מעשהו".

(הוא גם לא ריווח למיטרה, וזו נאלצה לערוך חקירה ממושכת עד שגילתה אותו).

ולהין: "...גזירת עונש-מאסר על הנאשם... לא תועיל ולא תשיג כל מטרה..." לכן גזר השופט שיבעה חודשי מאסר-על-תנאי. המתנחלים פרצו בקריאת-שימחה ויצאו במחול.

הייתי אומר שגזירת מאסר היתה יכולה להועיל מאוד כדי להוכיח שביתהמישפט אינו רואה בעין טובה רצח של נערים ונערות בידי מתנחלים, וכדי להרתיע אחרים.

באותו היום ויכה ביתהמישפט הצבאי, בראשות אלופת המיטרה נילי פלד, שלושה מחיילי גולני, שאשמו בהת-עללות בעציר, שמת. הנאשמים לקחו ערבי לחורשה, ושם היכו אותו באלות במשך כמה דקות רצופות. במישפט העידו קצינים בכירים שהחיילים קיבלו תדריכים "להכות מפירי-סדר לצורך ענישה".

לפי תפיסתי ההידויטית, ובהתאם לפסקהדין כמישפט חיילי גיבעתי, פקודה כזאת היא בלתיחוקית בעליל, ומי

חריש

אורי אבנרי